

Öyle Bir Ayakkabı Düşünün ki...

“Karsever” Ayakkabı

Öyle bir ayakkabınız olsun ki... Su geçirmesin... İçinde ayaklarınız terlemesin... Böyle bir ayakkabı var mı?

Çok eskiden beri ayakkabı yapımında kullanılan temel malzeme deridir. Ancak, günümüzde malzeme bilimi sayesinde deri olmayan ya da deriyle birlikte kullanılan başka

malzemeler de var. Bunlardan biri, kimyasal yollarla üretilen ve ticari adıyla Gore-Tex olarak bilinen bir malzeme. Kimyacılar sorarsanız, bu malzemenin “polimer”, “termoplastik” ya da teflonun da malzemesi olan “politetrafloroetilen” olduğunu söylerler. Gelin biz buna bir tür kumaş diyelim. Ancak, bu kumaş öyle ince ki! Belki de zar demek daha doğru olur. Soğan zarını düşünün. Bu malzeme ondan bile ince! Özelliği ise, çok küçük gözeneklerinin olması. Bu gözenekler, bir su damlacığından 20.000 kat küçükler! Su damlacıkları bunların içinden geçemiyor. Ancak, su buharına geçiş var! Gözenekler, su buharından 700 kat büyükler. Bu

durumda, su buharı dışarı çıkabiliyor ve böylece ayağınız terlemiyor. Düşünsenize, bu malzemeden yapılmış ayakkabıyla karda ayaklarınız terlemeden ve ıslanmadan saatlerce dışarıda oynayabilirsiniz!

Müzik Yapan Ayakkabı

Dans ederken ne yaparsınız? Çalan müziğe göre hareket edersiniz. Müziğin ritmini yakalamaya çalışırsınız. Diyelim ki, ayaklarınızda her birinde 16 algılayıcının olduğu teknoloji harikası bir çift ayakkabı var. Böyle bir ayakkabıyla ne yaparsınız?

Dünyada buluş fabrikası var mı diye merak ediyorsanız, ABD’de bulunan MIT (Massachusetts Institute of Technology – Massachusetts Teknoloji Enstitüsü) laboratuvarlarından haberiniz yok demektir. Bu laboratuvarlarda sürekli yeni buluşlar ortaya çıkıyor. Bunların arasında özel bir çift ayakkabı var. İnsan ayakkabıyla ilgili nasıl bir buluş yapılabilir diye düşünüyor ve burun kıvrıyor. Ancak, işin aslı hiç de öyle değil! Bu özel ayakkabının üzerine algılayıcılar yerleştirilmiş. Bu algılayıcılar sayesinde tüm ayak hareketleriniz kaydediliyor ve kablosuz iletişimle bir bilgisayara aktarılıyor. Bilgisayar, bu verileri işliyor ve sese dönüştürüyor. Yani, bu ayakkabı aslında sahibi dans ettikçe düzenli sesler çıkaran bir müzik aleti. Dansçı, ayaklarını hareket ettirerek müziği kontrol edebiliyor. Ayakkabıyla müzik yapmak iyi fikir. Peki, ayakkabıyla algılayıcılar takarak başka neler yapılabilir?

“Çevre Dostu” Ayakkabı

Bir fabrikada günde kaç ayakkabı üretilir? Peki, bu üretim sırasında çevreyi kirleten maddeler ortaya çıkar mı? Ne yazık ki bu sorunun yanıtı evet. Ancak, geleceği düşünen ve çevreye duyarlı mühendisler, buna da çözüm bulmaya çalışıyorlar.

Bir ayakkabının nasıl üretildiğini düşünün! Derinin işlenmesi, kesilmesi, ayakkabı tabanının üretilmesi, yapıştırılması, sonra ayakkabı bağı, toka gibi aksesuarların hazırlanması ve daha yüzlerce işlem... Tüm bu üretimi sağlayan makineler, bu makinelerin bulunduğu ve binlerce ayakkabının üretildiği fabrikalar... Bir fabrikada günde 1500 çift ayakkabı üretilir! Böyle düşününce bir ayakkabının arkasında ne büyük bir sanayi olduğu anlaşılıyor. Tüm bu üretim sürecindeyse doğal kaynaklar yok oluyor, enerji kullanılıyor ve sonunda çevreyi kirleten yan maddeler ortaya çıkıyor. İşte bir grup mühendis de, ayakkabıları gerikazanımlı malzemelerden yapmanın yollarını arıyorlar. Üretim sırasında daha az enerji kullanılması, üretim sürecinin kısılması ve sonunda kirliliğe yol açacak daha az yan madde ortaya çıkması için yöntemler geliştiriyorlar. Bu şekilde, temiz üretimle ortaya çıkan çevre dostu ayakkabılardan giymeyi kim istemez?

Tekerlekli Ayakkabı

Tekerlekli patenle kaymak çok eğlenceli. Ancak, bu iş bir “tören” gerektirir! Ayakkabınızı çıkar, pateni tak, kay. Sonra pateni çıkar, yeniden ayakkabınızı giy, yürü. Sizce de biraz zaman kaybı değil mi? Tasarımcılar, bunun kolayını bulmuşlar.

Ayakkabı tasarımı yapmak zevkli olmalı. Yeni ayakkabılar düşlemek, bunları tasarlamak, belki de sorunlara çözümler bulmak... İşte düşlerinin peşinde koşan tasarımcılar, bunu başarmışlar. Hem yürümeye hem de kaymaya yarayan bir ayakkabı yapmışlar. Bu eğlenceli ayakkabının kalın bir tabanı var. Tekerlekler bu tabana gömülü. Ayakkabının topuğundaysa bir düğme bulunuyor. Bu düğmeye basınca tekerlekler açılıyor ve bu konumda kilitleniyor. Tekerleklerin kilitlenmesi kazaları önlemek için önemli. Artık, istediğiniz gibi kaymakta özgürsünüz. Kaymaktan sıkılınca ne yapıyorsunuz? Bir ayağınızla, diğerindeki ayakkabının düğmesine basıyorsunuz. Tekerlekler kapanıyor. Yine kilit sistemi, tekerleklerin açılmasını önüyor. Böylece yolunuza devam ediyorsunuz. Zaman kazanmak diye buna denmez mi?

Hep böyle bir ayakkabı arabam olsun istemiştım!

Ayakkabıyla ilgili o kadar çok yan ürün var ki, işte bunlardan biri. Heyyy!

Ayakkabıma bunları takarım ve buzda hiç kaymam!

İlginç ayakkabı tasarımları her geçen gün artıyor. Havalara zıplamak istiyor musunuz?

Ayakkabı topuğunun altındaki bir yay, bu iş için yeterli!

Ayakkabı Kutusundan Çıkanlar...

Eski ayakkabılarınızı değerlendirmenin bir yolu da onları saksı ya da yavru kedilere yuva olarak kullanmak! Çevreye duyarlı olanlara duyurulur...

İçinde uyuyabileceğim büyüklükte dev bir ayakkabı da iyi fikir!

Bu ayakkabı çok ünlü... Çünkü bununla Ay'a ayak basılmış!

Bu ilginç ayakkabıları tanıdıktan sonra kendi ayakkabınızı tasarlamaya ne dersiniz? Var olan bir ayakkabınızı iyileştirebilir ya da yeni bir ayakkabı tasarlayabilirsiniz. İşe başlamadan önce nasıl bir ayakkabı istediğinizi düşünün. Bu konuda araştırma yapın.

Ayakkabıcılara, tasarımcılara, malzemebilimcilere danışın. Böyle bir işe girerseniz, çalışmalarınızı bizimle paylaşmayı da unutmayın.

Diyeim ki, olimpiyatlarda 100 metre, kısa mesafede altın madalya heyecanıyla koşuyorsunuz. O da ne? Ayakkabınızın bağı çözüldü! Mümkün mü? Bu ayakkabıyla değil! Çünkü, bu ayakkabının bağlarının çözülmesini önleyen bir kilidi var.

Tuğba Can

Kaynaklar
<http://www.pulseplanet.com/archive/Feb03/2856.html>
http://www.treehugger.com/files/2005/02/tracking_the_fu_1.php
<http://www.otherlandtoys.co.uk/rollershoes.htm>